The Central Research institute
of the Armed Forces of Ukraine

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No.1 (2026)

Received: *January 2, 2026* | **Revisions Requested:** - | **Revision Received:** -
Accepted: *March 2, 2026* | **Published Online:** *April 10, 2026*

Licensed (C) by Creative Commons Attribution International License 4.0 (CC BY-NC-SA)

DOI: 10.62524/msj.2026.4.1.16

Воєнно-економічне прогнозування в системі національної безпеки України: роль, місце та вплив на забезпечення обороноздатності держави

Ірина Чернишова
доктор економічних наук, старший науковий співробітник
начальник науково-дослідного відділу
Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України
03049, проспект Повітряних Сил, 28 Б, Київ, Україна
e-mail: i-tv@ukr.net
ORCID: 0000-0002-5958-7059

Іван Марко
заслужений економіст України, доктор економічних наук, професор
провідний науковий співробітник
Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України
03049, проспект Повітряних Сил, 28 Б, Київ, Україна
e-mail: marko.df.mo@gmail.com
ORCID: 0000-0002-2590-3623

Віталій Бусель
начальник Центрального управління оборонних ресурсів
Генеральний штаб Збройних Сил України
03049, проспект Повітряних Сил, 6, Київ, Україна
e-mail: Busel77vitalii@gmail.com
ORCID: 0009-0004-3043-9695

Євген Марко
кандидат економічних наук, старший науковий співробітник
провідний науковий співробітник
Національний університет оборони України
03049, проспект Повітряних Сил, 28, Київ, Україна
e-mail: marko.evgen@gmail.com
ORCID: 0000-0002-9165-8072

Володимир Рахімов
доктор філософії
заступник начальника інституту стратегічних комунікацій
Національний університет оборони України
03049, проспект Повітряних Сил, 28, Київ, Україна
e-mail: rakhimov@edu.nuou.org.ua
ORCID: 0000-0001-9868-986X

The Central Research institute
of the Armed Forces of Ukraine

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No.1 (2026)

Анотація. Актуальність дослідження зумовлена зростанням ролі економічних чинників у забезпеченні національної безпеки України в умовах широкомасштабної війни та тривалої воєнно-політичної нестабільності. Обмеженість ресурсів, високий рівень невизначеності та динамічність безпекового середовища вимагають науково обґрунтованих підходів до прогнозування економічних можливостей держави у сфері оборони. За цих умов воєнно-економічне прогнозування набуває стратегічного значення як інструмент узгодження оборонних потреб із реальними економічними можливостями та довгостроковими національними інтересами. Метою статті є обґрунтування місця воєнно-економічного прогнозування в системі національної безпеки України та визначення його ролі й впливу на забезпечення обороноздатності держави в умовах воєнно-політичної нестабільності. Для досягнення поставленої мети застосовано системний і структурно-функціональний підходи, методи аналізу та синтезу, а також елементи сценарного й економіко-математичного моделювання. У статті доведено, що воєнно-економічне прогнозування є аналітично-прогнозною підсистемою національної безпеки, яка одночасно функціонує на стратегічному та операційно-стратегічному рівнях. Визначено його ключові функції, обґрунтовано відмінності між прогнозуванням у межах системи національної безпеки та у процесі забезпечення обороноздатності держави, а також систематизовано основні виклики та обмеження його практичного застосування в сучасних умовах. Запропоновано напрями вдосконалення воєнно-економічного прогнозування, зокрема шляхом інституційної інтеграції, впровадження адаптивних сценарних моделей і розроблення єдиної методологічної бази оцінювання воєнно-економічного потенціалу. Практична значущість результатів полягає у можливості їх використання органами державної влади під час стратегічного, оборонного та бюджетного планування з метою підвищення обґрунтованості управлінських рішень і зміцнення обороноздатності України.

Ключові слова: безпекові ризики, бюджетування, воєнна економіка, воєнно-економічне прогнозування, оборонне планування, обороноздатність держави, система національної безпеки, стратегічне планування, управління оборонними ресурсами.

Вступ (Introduction)

Воєнно-економічне прогнозування є одним із ключових елементів стратегічного управління безпекою та обороною держави, особливо важливим це стає у сучасних умовах широкомасштабної війни росії проти України. Український науковий дискурс підкреслює, що здатність держави прогнозувати економічні та ресурсні можливості безпеки є критично важливою для формування адекватної оборонної та економічної політики [1]. Зокрема, оцінювання динаміки воєнно-економічного потенціалу є важливою складовою оборонного планування, оскільки воно визначає можливості держави реагувати на зовнішні виклики та підтримувати тривалі військові операції [2].

Прогнозування, що поєднує економічні, політичні та військові аспекти, має забезпечувати синхронізацію оборонних потреб із економічними можливостями країни. Зазначене особливо важливе в умовах тривалої війни, коли ресурси обмежені, а динаміка зовнішніх загроз нестабільна.

Упродовж останніх років актуальність воєнно-економічного прогнозування суттєво зросла у зв’язку з трансформацією характеру сучасних воєн, підвищенням ролі економічних факторів у забезпеченні стійкості держави та необхідністю довгострокового планування оборонних ресурсів. За цих умов воєнно-економічне прогнозування набуває системного значення як інструмент обґрунтування стратегічних рішень у сфері національної безпеки та оборони.

Отже, мета публікації – надати обґрунтування місця воєнно-економічного

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No.1 (2026)

прогнозування в системі національної безпеки України та визначити його роль у процесі забезпечення обороноздатності країни в умовах воєнно-політичної нестабільності.

Методологічна основа (Methodological Framework)

Для реалізації мети дослідження використано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів пізнання. Зокрема, застосовано системний підхід для визначення місця воєнно-економічного прогнозування в системі національної безпеки України; структурно-функціональний аналіз – для ідентифікації функцій прогнозування на стратегічному та оперативно-стратегічному рівнях; методи аналізу й синтезу – для узагальнення наукових підходів і нормативно-правових засад.

Також використано елементи економіко-математичного та сценарного аналізу, що дозволило оцінити прикладний вплив воєнно-економічного прогнозування на процеси оборонного планування в умовах невизначеності та воєнно-політичної нестабільності.

Результати (Results)

Воєнно-економічне прогнозування за своїм змістом і методологією належить до системи національної безпеки як її аналітично-прогнозна складова, водночас за функціональним призначенням воно безпосередньо спрямоване на забезпечення обороноздатності країни.

Узагалі, воєнно-економічне прогнозування можна розглядати як частину системи національної безпеки. При цьому зазначене прогнозування передбачає виконання низки завдань, а саме: аналіз поточного стану воєнно-економічного потенціалу, оцінювання ресурсних можливостей держави, аналіз траєкторій розвитку економічних та військових показників, а також побудову сценаріїв розвитку подій з урахуванням різноманітних ризиків. Головна мета такого прогнозування полягає у підтримці прийняття рішень на стратегічному рівні держави. Це відповідає загальному підходу, де прогнозування розглядається як інструмент підвищення інформаційної та стратегічної спроможності країни для захисту національних інтересів [3].

Тобто на теоретико-методологічному рівні воєнно-економічне прогнозування є елементом системи національної безпеки, оскільки:

по-перше, охоплює економічну, воєнну, ресурсну та політичну складові безпеки;

по-друге, виконує функцію прогнозування загроз і ризиків, що є базовою функцією системи національної безпеки;

по-третє, забезпечує стратегічне планування у довгостроковому вимірі;

по-четверте, орієнтоване на захист національних інтересів, а не лише збройних сил.

У цьому сенсі воєнно-економічне прогнозування слід розглядати як аналітично-прогнозну підсистему національної безпеки України, що забезпечує науково обґрунтовану підготовку стратегічних рішень у сфері захисту національних інтересів. Разом із тим, з позицій системного підходу, воєнно-економічне прогнозування забезпечує таке:

інтеграцію економічної та воєнної складових національної безпеки;

прогнозування ресурсних, фінансових і виробничих можливостей держави в умовах внутрішніх і зовнішніх загроз;

виявлення економічних обмежень та ризиків, що впливають на здатність держави гарантувати безпеку.

Серед ключових функції, які виконує воєнно-економічне прогнозування у межах системи національної безпеки, можна виділити такі:

інформаційно-аналітична – оскільки воєнно-економічне прогнозування передбачає формування бази даних і аналітичних оцінок;

прогностична – воєнно-економічне прогнозування визначає можливі сценарії розвитку воєнно-економічної ситуації;

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No.1 (2026)

попереджувальна – завчасно виявляє загрози економічній і воєнній стійкості;

стратегічно-обґрунтувальна – підтримка державної політики у сфері безпеки.

Таким чином, у системі національної безпеки України воєнно-економічне прогнозування є засобом узгодження національних інтересів із реальними економічними можливостями держави. Крім того, у контексті національної безпеки прогнозування має фундаментальний вплив на формування оборонної політики, оскільки дозволяє адаптувати економічну політику до потреб сектору безпеки й оборони, сприяючи довгостроковій стійкості державних фінансів і ресурсної бази. Отже, воєнно-економічне прогнозування може виступати інструментом ресурсного та економічного забезпечення оборонної політики країни або забезпечення її обороноздатності.

Узагалі, обороноздатність держави – це здатність ефективно відбити зовнішню агресію та забезпечити захист національних інтересів. У цьому процесі прогнозування відіграє практичну роль, оскільки визначає бюджетні пріоритети, оцінює потреби в оборонних витратах і ресурси, а також дозволяє оцінювати довгострокові тренди у військово-промисловому комплексі, економічних показниках, інноваціях і соціальних аспектах [4].

Тобто у процесі забезпечення обороноздатності України воєнно-економічне прогнозування має прикладний та функціонально орієнтований характер, оскільки безпосередньо впливає на формування оборонного потенціалу.

На відміну від загальносистемного рівня національної безпеки, воєнно-економічне прогнозування задля забезпечення обороноздатності країни має більш конкретний об’єкт (збройні сили та інші складові сектору оборони), орієнтоване на прийняття практичних управлінських рішень та тісно пов’язане з оборонним плануванням (у тому числі із бюджетним та програмно-цільовим).

Отже, на прикладному рівні воєнно-економічне прогнозування безпосередньо спрямоване на:

обґрунтування обсягів і структури оборонних витрат;

оцінювання можливостей воєнно-промислового комплексу;

прогнозування потреб сектору безпеки і оборони в ресурсах;

визначення економічних меж і стійкості оборонних зусиль у середньо- та довгостроковій перспективі.

Слід зазначити, що сучасні дослідження доводять: економічний потенціал безпосередньо впливає на оборонні витрати та економічну спроможність країни підтримувати тривалі військові дії. Це означає, що прогнозування витрат та їхній взаємозв’язок з економічним зростанням мають враховувати як коротко-, так і довгострокові ефекти на національну економіку, оборонну промисловість та інвестиції в інновації.

Крім того, інструменти економіко-математичного моделювання, включно зі сценарним аналізом, регресійним моделюванням та імітаційними моделями, можуть бути ефективно застосовані для оцінювання динаміки воєнно-економічного потенціалу з урахуванням зовнішніх ризиків і невизначеностей [5].

Отже, воєнно-економічне прогнозування одночасно функціонує на двох взаємопов’язаних рівнях:

стратегічному – у складі системи національної безпеки;

операційно-стратегічному – під час забезпечення обороноздатності держави.

Тобто у системі національної безпеки воєнно-економічне прогнозування формує стратегічне бачення економічних можливостей і ризиків безпеки, тоді як у сфері забезпечення обороноздатності воно трансформується у прикладний інструмент реалізації оборонної політики. Ключові відмінності воєнно-економічного прогнозування за основними критеріями на двох різних рівнях представлено в табл. 1.

Отже, воєнно-економічне прогнозування слід розглядати як ключовий елемент системи

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No.1 (2026)

національної безпеки України, що забезпечує стратегічну узгодженість між національними інтересами, безпековими загрозами та економічними можливостями країни. Водночас у процесі забезпечення обороноздатності країни воно виконує прикладну функцію економічного та ресурсного забезпечення оборонного потенціалу.

Схематично місце воєнно-економічного прогнозування в системі національної безпеки та його вплив на забезпечення обороноздатності держави представлено на рис. 1.

Таблиця 1. Ключові відмінності воєнно-економічного прогнозування на стратегічному та оперативно-стратегічному рівнях

Критерій	**Характеристика відмінностей**	
Система	Національна безпека	Забезпечення обороноздатності
Рівень	Стратегічний, системний	Операційно-стратегічний, прикладний
Горизонт	Довго- і середньостроковий	Середньо- і короткостроковий
Спрямованість	Національні інтереси	Здатність до оборони
Роль прогнозування	Базова системна функція	Прикладний інструмент

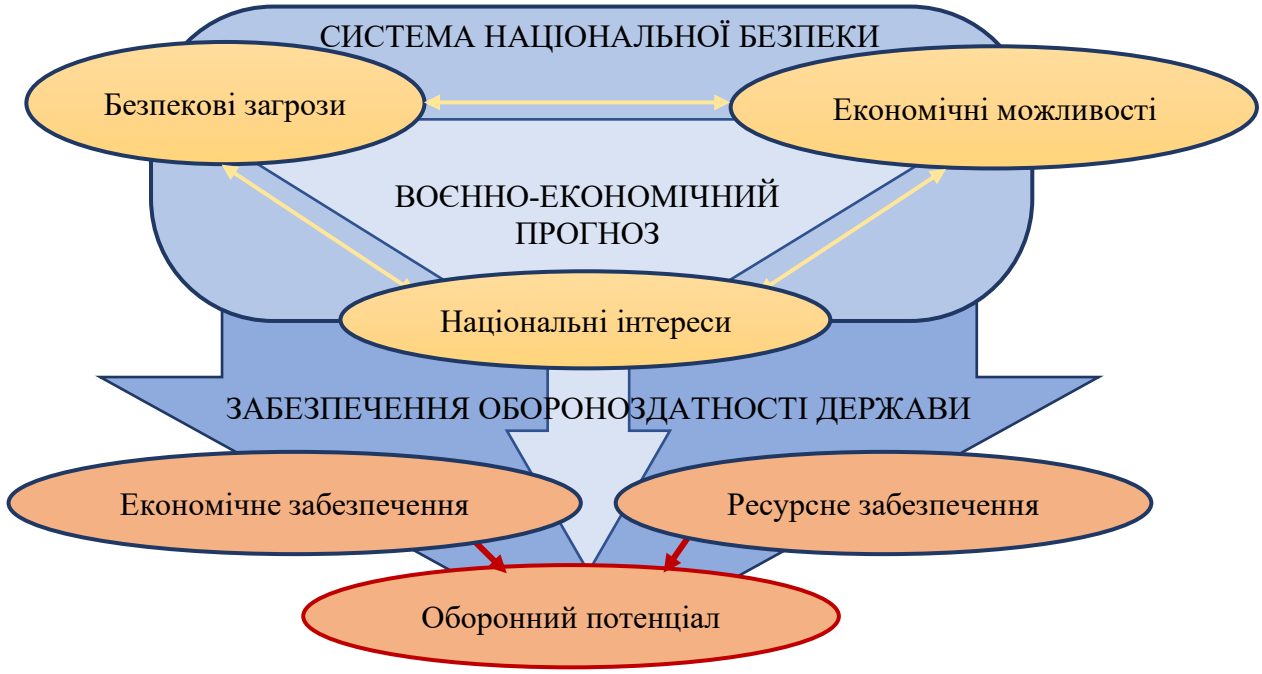

Рисунок 1. Місце воєнно-економічного прогнозування в системі національної безпеки та його вплив на забезпечення обороноздатності держави

Окремо слід зазначити про законодавчі та політичні засади прогнозування в Україні. Так, Україна має низку нормативних документів, які визначають місце воєнно-економічного прогнозування [6–10]. Зокрема, Укази Президента України та рішення Ради національної безпеки і оборони передбачають формування та реалізацію воєнної та економічної політик у взаємозв'язку, що є вирішальним для підготовки країни до оборони та забезпечення ресурсної спроможності збройних сил і сектору безпеки загалом.

Вищезазначене законодавче підґрунтя забезпечує нормативну основу для інтеграції економічних прогнозів у систему стратегічного планування безпеки й оборони, що дозволяє підвищувати узгодженість між економічними рішеннями та оборонними пріоритетами.

Вивчивши нинішню ситуацію, можна визначити певні проблеми та виклики воєнно-

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No.1 (2026)

економічного прогнозування в умовах нестабільності. Так, одним із ключових викликів є висока невизначеність в оцінюванні траєкторій розвитку воєнно-політичної обстановки. Нинішня війна, економічні санкції, зміни міжнародних економічних умов значно ускладнюють побудову точних прогнозів. Сценарні підходи та імовірнісні моделі стають незамінними у таких умовах. Разом із тим, прогнозування вимагає достовірних даних, що часто важко забезпечити під час кризових ситуацій. Крім того, інформаційна асиметрія у вигляді відсутності оперативних даних про потреби збройних сил у взаємозв'язку зі станом промислового виробництва створюють додаткові ризики невідповідності прогнозів реальності. Координація між різними державними інституціями (економічними, оборонними, фінансовими) є ще одним додатковим викликом. Квінтесенцією усього зазначеного є відсутність єдиної методології оцінювання та прогнозування, що призводить до суперечностей у прийнятті стратегічних рішень.

Отже, на основі аналізу джерел і сучасних практик можна запропонувати низку напрямів удосконалення воєнно-економічного прогнозування, а саме:

1) інституційну інтеграцію підрозділів (організацій, закладів, установ( ) тощо), які відповідають за прогнозування у процесі стратегічного планування. Це забезпечить системність та актуальність аналізу;

2) впровадження адаптивних моделей прогнозування, що враховують сценарну невизначеність;

3) розроблення спільної методологічної бази для секторів економіки і безпеки, що сприятиме узгодженню рішень;

4) підвищення якості даних та інформаційних потоків між установами, що займаються оборонним і економічним аналізом.

Отже, застосування інтегрованих сценарних і кількісно-якісних моделей воєнно-економічного прогнозування створює передумови для підвищення обґрунтованості управлінських рішень у сфері оборонного планування та забезпечення стійкості оборонних зусиль держави.

Обговорення (Discussions)

Результати дослідження підтверджують тезу про те, що воєнно-економічне прогнозування в сучасних умовах виходить за межі суто допоміжного інструменту оборонного планування та набуває статусу самостійного елемента системи національної безпеки. На відміну від традиційних підходів, у яких прогнозування зводиться переважно до оцінювання обсягів оборонних витрат або ресурсного забезпечення збройних сил, у статті обґрунтовано системний характер воєнно-економічного прогнозування як механізму інтеграції економічної, воєнної та безпекової політики держави.

Порівняння отриманих результатів із напрацюваннями вітчизняних і зарубіжних дослідників свідчить про те, що більшість наукових робіт фокусуються на окремих аспектах воєнної економіки – фінансуванні оборони, розвитку воєнно-промислового комплексу або впливі військових витрат на економічне зростання [11–14]. Водночас недостатньо уваги приділяється саме прогнозному компоненту як інструменту управління ризиками та невизначеністю в системі національної безпеки. У цьому контексті запропонований у статті підхід дає можливість розширити наукове уявлення про функціональну роль воєнно-економічного прогнозування та його місце в ієрархії безпекових механізмів держави.

Особливої актуальності зазначені положення набувають в умовах широкомасштабної війни та тривалої воєнно-політичної нестабільності, коли класичні детерміновані моделі прогнозування втрачають ефективність. Як показує аналіз, сучасне воєнно-економічне прогнозування має ґрунтуватися на поєднанні сценарних, імовірнісних та економіко-математичних підходів, що дає змогу враховувати широкий спектр можливих траєкторій

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No.1 (2026)

розвитку подій. Такий підхід узгоджується з сучасними концепціями стратегічного управління безпекою, які орієнтовані не на точність прогнозу, а на підвищення адаптивності та стійкості державних рішень.

Дискусійним залишається питання інституційного забезпечення воєнно-економічного прогнозування в Україні. З одного боку, наявність нормативно-правових актів та стратегічних документів свідчить про формальне визнання важливості економічної складової національної безпеки. З іншого боку, відсутність єдиного координаційного центру прогнозування, розпорошеність аналітичних функцій між різними органами влади та обмежений обмін даними знижують практичну ефективність прогнозних розрахунків. Це підтверджує необхідність переходу від фрагментарного до системного підходу в організації воєнно-економічного аналізу.

Окремої уваги заслуговує співвідношення стратегічного та прикладного рівнів воєнно-економічного прогнозування. Отримані результати дозволяють стверджувати, що недостатня узгодженість між довгостроковими прогнозами економічного розвитку та середньо- і короткостроковими рішеннями в оборонному плануванні створює ризики нераціонального використання ресурсів і зниження оборонної стійкості держави. У цьому контексті воєнно-економічне прогнозування має виступати не лише інструментом аналізу, а й механізмом зворотного зв'язку між стратегічними цілями національної безпеки та реальними економічними можливостями країни.

Таким чином, результати дослідження відкривають простір для подальших наукових дискусій щодо методологічної уніфікації підходів до воєнно-економічного прогнозування, розроблення інтегрованих моделей оцінювання воєнно-економічного потенціалу та поглиблення міждисциплінарних зв'язків між економікою, безпековими студіями та стратегічним управлінням. У практичному вимірі це створює передумови для підвищення якості стратегічного планування та посилення обороноздатності держави в умовах довготривалих безпекових викликів.

Висновок (Conclusion)

У ході дослідження обґрунтовано, що воєнно-економічне прогнозування є невід'ємним і системотвірним елементом системи національної безпеки України, який забезпечує науково обґрунтоване узгодження між безпековими загрозами, національними інтересами та реальними економічними можливостями держави. Доведено, що його роль не обмежується допоміжною функцією в оборонному плануванні, а полягає у формуванні стратегічного бачення стійкості та ресурсної спроможності держави в умовах воєнно-політичної нестабільності.

Встановлено, що воєнно-економічне прогнозування функціонує на двох взаємопов'язаних рівнях: стратегічному – у складі системи національної безпеки, де воно виконує аналітично-прогнозну та попереджувальну функції, та операційно-стратегічному – у процесі забезпечення обороноздатності держави, де трансформується у прикладний інструмент обґрунтування оборонних витрат, ресурсного забезпечення сектору безпеки і оборони та розвитку воєнно-промислового комплексу.

Обґрунтовано, що ефективність воєнно-економічного прогнозування в сучасних умовах значною мірою залежить від використання інтегрованих методологічних підходів, які поєднують кількісні економіко-математичні моделі зі сценарним та якісним аналізом. Така інтеграція дозволяє підвищити адаптивність стратегічних рішень, враховувати високий рівень невизначеності та своєчасно ідентифікувати критичні ризики для економічної та воєнної стійкості держави.

Виявлено, що ключовими проблемами розвитку воєнно-економічного прогнозування в Україні залишаються фрагментарність інституційного забезпечення, обмежена узгодженість

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No.1 (2026)

між економічним і оборонним плануванням, а також відсутність єдиної методологічної бази оцінювання воєнно-економічного потенціалу. Подолання цих обмежень є необхідною умовою підвищення ефективності державної політики у сфері національної безпеки та оборони.

Отже, воєнно-економічне прогнозування слід розглядати як ключовий інструмент стратегічного управління безпекою, що забезпечує ресурсну обґрунтованість оборонної політики та сприяє посиленню обороноздатності України в умовах тривалих воєнних загроз. Перспективи подальших досліджень можуть бути пов'язані з розробленням адаптивних прогнозних моделей, удосконаленням інституційних механізмів координації та поглибленням інтеграції воєнно-економічного аналізу в систему стратегічного планування національної безпеки.

Рекомендації (Recommendations)

Доцільним є впровадження воєнно-економічного прогнозування як обов'язкового елемента оборонного та бюджетного планування з чіткою координацією між органами сектору безпеки, економіки та фінансів. Практичне застосування інтегрованих сценарних і економіко-математичних моделей прогнозування дозволить підвищити обґрунтованість розподілу оборонних ресурсів і своєчасно виявляти критичні ризики для обороноздатності держави. Перспективним напрямом є створення єдиної методологічної бази оцінювання воєнно-економічного потенціалу України.

Конфлікт інтересів (Conflict of Interest)

Автори заявляють, що у них немає конкуруючих інтересів за тематикою статті.

Використані джерела

1. Горбулін, В. П., & Качинський, А. Б. (2010). *Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки.* НІСД.
2. Polovenko, V. (2025). Methodological apparatus for studying the problems of economic support for the armed defense of Ukraine, taking into account the military-economic capabilities of the enemy. *Social Development and Security*, *15* (6), 463–475. https://doi.org/10.33445/sds.2025.15.6.36.
3. Гаврилюк, І. (2025). Основні положення концепції оцінювання та прогнозування рівня воєнно-економічної безпеки держави. *Social Development and Security*, *15* (6), 1–9. https://doi.org/10.33445/sds.2025.15.6.1.
4. *SIPRI Yearbook 2024: Armaments, Disarmament and International Security*. (2024). Oxford University Press. https://www.sipriyearbook.org.
5. Чернишова, І., & Бусель, (2025.) В. Роль методологічних підходів під час оцінювання ефективності воєнно-економічного прогнозування. *Social Development and Security*, *15* (6), 429–439. https://doi.org/10.33445/sds.2025.15.6.33.
6. Про національну безпеку України. Закон України № 2469-VIII (2018, 21 черв.). *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 31. Ст. 241. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19.
7. Президент України. (2020). *Стратегія національної безпеки України (392/2020).* https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020.
8. Президент України. (2015). *Воєнна доктрина України (555/2015)* (зі змінами). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015.
9. Президент України. (2021). *Стратегія воєнної безпеки України (121/2021).* https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021.
10. Президент України. (2021). *Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року (347/2021).* https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2021.

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No.1 (2026)

11. Коваль, О. (2023). Вплив видатків Міністерства оборони на економічне зростання України. *Вісник Київського нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Серія: Військово-спеціальні науки, 4* (56), 26–35. https://doi.org/10.17721/1728-2217.2023.56.26-35.
12. Stavytskyy, A., Kharlamova, G., & Shpyrko, V. (2023). Financing Ukraine's defense expenditures: A new geopolitical paradigm or preservation of sustainable trends? *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Series: Economics, 1* (222), 126–140. https://doi.org/10.17721/1728-2667.2023/222-1/16.
13. Chymyshenko, S., & Bolotina, Y. (2023). Роль оборонно-промислового комплексу в економічному розвитку України. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій, 49* (1–2), 87–97. https://doi.org/10.37203/kibit.2023.49.08.
14. Кім, Т., & Українець, Ю. (2022). Військово-промисловий комплекс у сучасній світовій економіці: передумови, фактори, тенденції розвитку. *Економіка та суспільство, 39.* https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-33.

References

1. Horbulin, V. P., & Kachynskyi, A. B. (2010). *Strategic planning: Solving national security problems.* National Institute for Strategic Studies.
2. Polovenko, V. (2025). Methodological apparatus for studying the problems of economic support for the armed defense of Ukraine, taking into account the military-economic capabilities of the enemy. *Social Development and Security, 15* (6), 463–475. https://doi.org/10.33445/sds.2025.15.6.36
3. Havryliuk, I. (2025). Basic provisions of the concept for assessing and forecasting the level of the state's military-economic security. *Social Development and Security, 15* (6), 1–9. https://doi.org/10.33445/sds.2025.15.6.1
4. Stockholm International Peace Research Institute. (2024). *SIPRI Yearbook 2024: Armaments, disarmament and international security.* Oxford University Press. https://www.sipriyearbook.org
5. Chernyshova, I., & Busel, V. (2025). The role of methodological approaches in assessing the effectiveness of military-economic forecasting. *Social Development and Security, 15* (6), 429–439. https://doi.org/10.33445/sds.2025.15.6.33
6. On National Security of Ukraine. Law of Ukraine № 2469-VIII (2018, Jun. 21). Vidomosti Verkhovnoi Rady of Ukraine. 2018. № 31. Ст. 241. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19
7. President of Ukraine. (2020). *National Security Strategy of Ukraine (392/2020).* https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020
8. President of Ukraine. (2015). *Military Doctrine of Ukraine (555/2015).* https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015
9. President of Ukraine. (2021). *Military Security Strategy of Ukraine (121/2021).* https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021
10. President of Ukraine. (2021). *Economic Security Strategy of Ukraine until 2025 (347/2021).* https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2021
11. Koval, O. (2023). Ministry of Defence expenditures impact on economic growth of Ukraine. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Series: Military-Special Sciences, 4* (56), 26–35. https://doi.org/10.17721/1728-2217.2023.56.26-35
12. Stavytskyy, A., Kharlamova, G., & Shpyrko, V. (2023). Financing Ukraine's defense expenditures: A new geopolitical paradigm or preservation of sustainable trends? *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Series: Economics, 1* (222), 126–140. https://doi.org/10.17721/1728-2667.2023/222-1/16
13. Chymyshenko, S., & Bolotina, Y. (2023). The role of the defense-industrial complex in the

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No.1 (2026)

economic development of Ukraine. *Bulletin of the Kyiv Institute of Business and Technology, 49* (1–2), 87–97. https://doi.org/10.37203/kibit.2023.49.08

14. Kim, T., & Ukrainets, Y. (2022). Military-industrial complex in the modern world economy: Preconditions, factors, and development trends. *Economy and Society, 39*. https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-33

Military-Economic Forecasting in the National Security System of Ukraine: Role, Place and Impact on Strengthening the State's Defence Capability

Iryna Chernyshova
Doctor of Economic Sciences, Senior Researcher
Chief of the Sientific and Ressearch Branch
The Central Research Institute of the Armed Forces of Ukraine
03049, Povitrianykh Syl avenue, 28 B, Kyiv, Ukraine
e-mail: i-tv@ukr.net
ORCID: 0000-0002-5958-7059

Ivan Marko
Honored Economist of Ukraine, Doctor of Economics Sciences, Professor
Leading Research Fellow
The Central Research Institute of the Armed Forces of Ukraine,
03049, Povitrianykh Syl avenue, 28 B, Kyiv, Ukraine
e-mail: marko.df.mo@gmail.com
ORCID: 0000-0002-2590-3623

Vitalii Busel
Head of the Central Defence Resources Department
General Staff of the Armed Forces of Ukraine
03049, Povitrianykh Syl avenue, 6, Kyiv, Ukraine
e-mail: Busel77vitalii@gmail.com
ORCID: 0009-0004-3043-9695

Yevhen Marko
Candidate of Economic Sciences, Senior Researcher
Leading Research Fellow
National Defence University of Ukraine
03049, Povitrianykh Syl avenue, 28 B, Kyiv, Ukraine
e-mail: marko.evgen@gmail.com
ORCID: 0000-0002-9165-8072

Volodymyr Rakhimov
PhD in Military Sciences
Deputy Head of the Institute of Strategic Communications
National Defence University of Ukraine
03049, Povitrianykh Syl Avenue, 28 B, Kyiv, Ukraine
e-mail: rakhimov@edu.nuou.org.ua
ORCID: 0000-0001-9868-986X

The Central Research institute
of the Armed Forces of Ukraine

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No.1 (2026)

Abstract. The relevance of this study is determined by the growing role of economic factors in ensuring the national security of Ukraine under conditions of full-scale war and prolonged military-political instability. Limited resources, a high level of uncertainty, and the dynamic nature of the security environment intensify the need for scientifically grounded approaches to forecasting the state's economic capabilities in the defense sector. Under these conditions, military-economic forecasting acquires strategic importance as a tool for aligning defense needs with real economic capacities and long-term national interests. The purpose of the article is to substantiate the place of military-economic forecasting within the national security system of Ukraine and to determine its role and impact on ensuring the state's defense capability under conditions of military-political instability. The methodological framework of the study is based on systemic and structural-functional approaches, methods of analysis and synthesis, as well as elements of scenario-based and economic-mathematical modeling. The article demonstrates that military-economic forecasting constitutes an analytical and forecasting subsystem of national security, functioning simultaneously at the strategic and operational-strategic levels. Its key functions are identified, the differences between forecasting within the national security system and within the process of ensuring defense capability are substantiated, and the main challenges and limitations of its practical application under current conditions are systematized. Directions for improving military-economic forecasting are proposed, including institutional integration, the introduction of adaptive scenario-based models, and the development of a unified methodological framework for assessing military-economic potential. The practical significance of the results lies in their potential use by state authorities in strategic, defense, and budgetary planning to enhance the justification of managerial decisions and strengthen Ukraine's defense capability.

Keywords: security threats, defense budgeting, defense economics, military-economic forecasting, defense planning, force readiness, national security architecture, strategic planning, defense resource management.